

**Byrokratian purku on edennyt!
Löytyikö hyödyllistä byrokratiaa?**

16.4.2018

Mikkeli

Pääjohtaja Matti Aho

1. **Elintarviketurvallisuuden, eläinten terveyden ja kasvinterveyden** korkea taso säilyy.
2. **Eläinten hyvinvointi** paranee.
3. Korkealaatuisen **ruoan tuottamisen edellytykset** turvataan ja maa- ja elintarviketalouden **tuotantokyky** kasvaa.
4. Maa-, metsä- ja elintarviketalous sopeutuvat kestävästi **ilmastonmuutokseen**.
5. Elintarvikeketjun toiminnan **vastuullisuus** voidaan todentaa.
6. **Turvallisella ravitsemuksella** edistetään hyvinvointia.

Arvot

- Tutkittuun tietoon perustuva asiantuntijuus
- Myönteiseen ajatteluun perustuva kumppanuus
- Rohkeus ja vastuullisuus
- Yhdessä tekemisestä syntyvä työn ilo

Eviran palvelulupaus 2018

- Evira suunnittelee, tekee ja kehittää toimintaansa yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa. **Asiakkaat ja kumppanit otetaan mukaan** strategiaprosessiin, palvelumuotoiluun, valvonnan suunnitteluun, toiminnan tulosten tarkasteluun ja keskeisiin valvontahankkeisiin.
- Evira **yhdenmukaistaa valvontaa** ja huolehtii valvontaketjun ammattitaitoisuudesta.
- Keskeisistä laboratoriotutkimuksista 80 % on suoritettu **tavoiteajassa**.

Elintarviketurvallisuuden valvonnan periaatteiden modernisointi

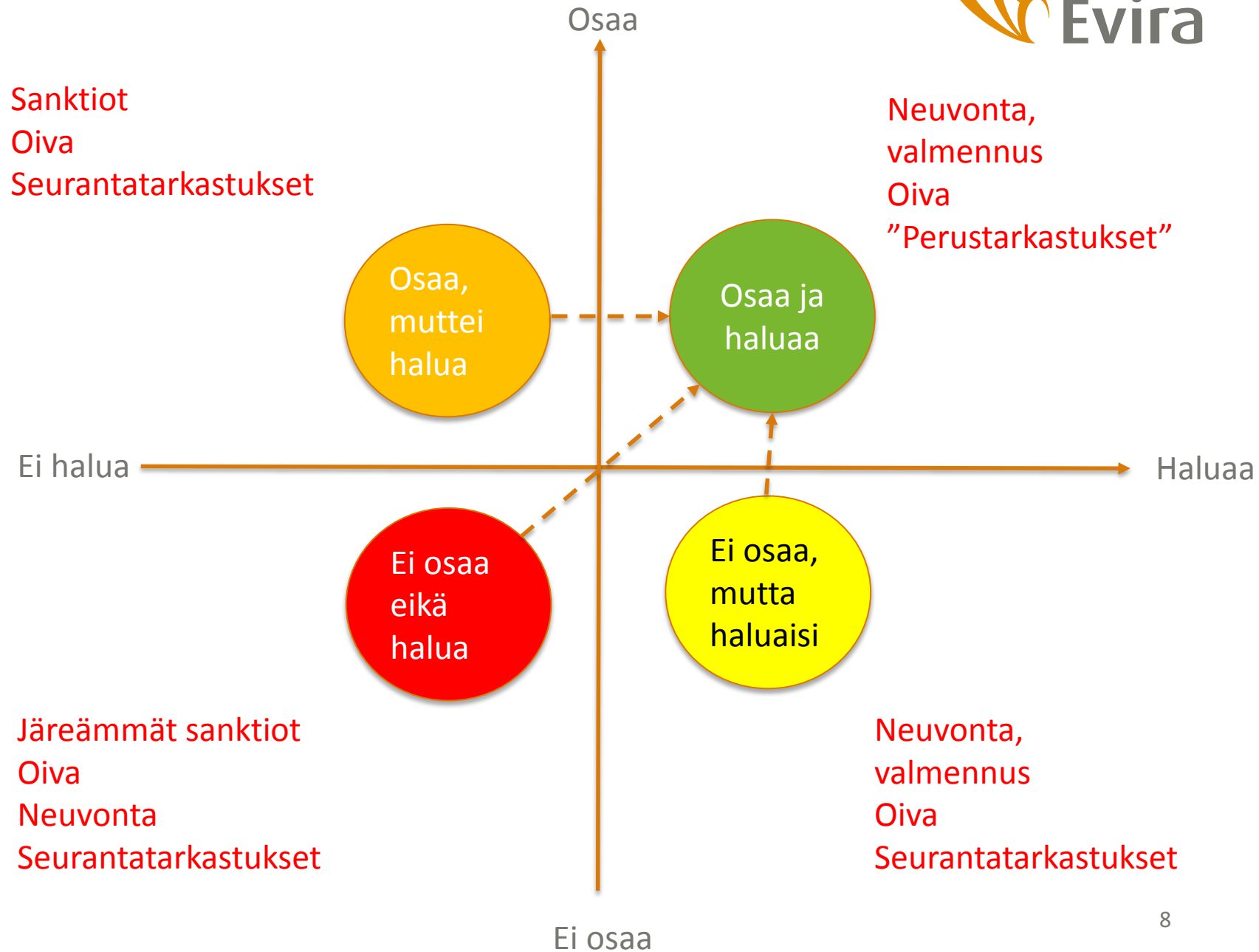
Riskit viranomaisen valvonnassa	Riskit hallinnassa
Lopputuotteiden valvonta	Ympäristöstä pellolle, pellolta pöytään ja takaisin
Tapauskohtainen harkinta	Tieteellinen perusta tarvitaan aina
Viranomaisen vastuu	Toimija vastaa , viranomainen varmistaa
Passiivinen seuranta	Aktiivinen ja passiivinen seuranta
Viranomainen tekee	Avoin viestintä, julkisen ja yksityisen toiminnan yhteistyö
Satunnaisotanta	Riskiperusteinen valvonta

Byrokratian purku etenee - kohti hyötybyrokratiaa

- **Tarpeettomien** normien purkaminen ja **tarpeellisten** normien säätäminen
 - Kansallisen lainsäädännön muuttaminen
 - EU-lainsäädännön muuttaminen
 - Kansainvälisen oikeuden muuttaminen, mm. OIE, IPPC ja Codex Alimentarius komissio
- **Tarpeettomien** ohjeiden poistaminen ja **tarpeellisen** ohjeistuksen antaminen sekä ohjeistuksen joustavoittaminen ja selkeyttäminen
- **Tarpeeton** hallinnollinen taakka
 - Ei vaikuttavuutta, kallis ja raskas vaikutuksiin ja tavoitteisiin suhteutettuna
- **Tarpeellinen** hallinnollinen taakka
 - Sama tai parempi vaikuttavuus pienemmällä vaivalla ja kustannuksilla
 - Hyödyt laadun osoittamisessa ja varmistamisessa, edistää kilpailukykyä

Hyvä sääntely ja byrokratia toiminnan tueksi

- **Tähtää elintarvikeketjun turvallisuuteen ja laatuun, yritysten kilpailukykyyn ja resurssien viisaaseen käyttöön, edistää kestävästä ruoantuotantoa.**
- **On strategisesti tärkeä työkalu vastuulliselle yrittäjälle.**
 - **Antaa ryhtiä, tukea ja turvaa hyvälle toimijoille, auttaa onnistumaan, osoittamaan vastuullisuutta ja lisäämään kilpailukykyä, mahdollistaa, antaa tilaa ajatuksille ja moderneille toimintatavoille, tarjoaa ”tuulensuojaa” ja ”vastuullisuuden viitan hartioille” – luottamus, luottamuskuva, luotettavuuden osoittaminen.**
- **On valmisteltu yhdessä ruokaverkoston toimijoiden ja asiakkaiden kanssa vaihtoehtoja ja vaikutuksia laajasti arvioiden.**
 - **On laadukasta, helposti ymmärrettävää ja käyttöönotettavaa sekä joustavaa.**
- **Siivoaa markkinoilta vilpilliset toimijat tehokkaasti ja kannustaa vastuullisesti toimivia kestävään kasvuun.**
 - **Sääntely ja vaatimukset voivat olla myös hyvä kumppani!**

Eviran modernisointi – pönäkästä ankeuttajasta palveluorganisaatioksi

- Vahva strateginen pohja
- Prosessiorganisaatio - prosessien vastuu koko viranomaisketjun toiminnasta – ei vain Eviran toiminnasta viranomaisketjussa, prosessien digitalisointi
- Jatkuva parantaminen, lean, ketjuauditointi
- Tiedolla johtaminen, [Qlik-analytiikka](#) (talous/hr/substanssi)
- Asiakas ensin – asiakkuuksien hallinta
- Palvelut ja palveluväylät – palvelu osoitetaan asiakkaalle, tuotetaan kumppaneiden kanssa
- Public – private yhteistyö

- Eviran tehtävänä on edistää elintarvikeketjun toimijoiden menestystä ja ylläpitää korkeaa elintarviketurvallisuuden tasoa – lainsäädäntö on työkalu
- **Tavoitteet edellä, emme piiloudu lakien tai komission taakse**

Pienten ja keskisuurten yritysten neuvonta ja vientiosaaminen

- 2,5-vuotinen hanke: neuvontaa ja helppotajuista tukea yrityksille
 - pk-yritysten neuvontahanke
 - vientineuvontahanke
- Vahva yhteistyö ja vuoropuhelu toimijoiden, elintarvikevalvontaviranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa
- Neuvontahanke tarjoaa yrittäjille ja yrityksen perustamista suunnitteleville sekä viranomaisille:
 - selkeää neuvontamateriaalia helposti saataville ja kenen tahansa käytettäväksi, useita kieliversioita
 - esimerkkejä onnistuneista ja joustavista ratkaisuista sekä hyvistä käytännöistä
 - neuvontatilaisuuksia, koulutuksia ja työpajoja
- Kolme erilaista kohderyhmää:
 - ravintolan perustaminen
 - liha-alan laitoksen perustaminen
 - maatilan kasviperäisten tuotteiden jalostaminen ja myynti

<https://www.evira.fi/elintarvikkeet/valmistus-ja-myynti/elintarvikeyrityksen-perustaminen-ja-toiminta/>

Pk-vientihanke pähkinänkuoressa

Tarjolla apua, tukea ja neuvoja

- viennin viranomaisvaatimuksissa
- kaikissa viennin vaiheissa

Yritykset ja viranomaiset saavat

- neuvontaa ja käytännön ohjausta
- tietopaketteja viennistä ja mahdollisista vientimaista
- vientikoulutusta – esim. 9.4.2018 yhdessä Food from Finland -kasvuohjelman kanssa
evira.fi/pkvienti/vientivalmennus

Kohderyhmä: pienet ja keskisuuret kotimaiset elintarvikealan yritykset, jotka vievät tai haluavat viedä tuotteitaan erityisesti EU:n ulkopuolisiin maihin

Hankkeella on maa- ja metsätalousministeriön rahoitus 2016–2018. Pk-vientihankkeessa työskentelevät Eviran ylitarkastajat Saara Pietilä ja Sanna Kiuru.

Kysymykset,
yhteydenottopyynnöt ja
lisätietoja:

pk-vienti@evira.fi

Hankkeen internetsivut:

evira.fi/pkvienti

Ajankohtaista viennistä
-uutiskirje (6krt/v):

[evira.fi/ajankohtaista
vieennista](http://evira.fi/ajankohtaista_vieennista)

Eviran vientitiimi

Twitterissä: [@Evira_Export](https://twitter.com/Evira_Export)

[Suomi-esite](#)

- Asiakaslähtöisyydestä **asiakaskeskeisyyteen**: elintarvikealan yritykset priorisoivat niille tärkeimmät kohdemaat ja vientituotteet -> vientitiimi edistää toimintaa yritysten toiveiden mukaisesti. Työryhmään kuuluu yrityksiä, ETL, MMM ja Business Finland.
- **Yksittäisten yritysten kanssa järjestetään työpajoja**, joissa käydään läpi kohdemaan vaatimuksia ja muita viennin edellytyksiä sekä etsitään niihin ratkaisuja.
- Vientitiimi käy auditoimassa elintarvikelaitoksia, mikä on yksi tapa valmentaa **laitokset vientikuntoon**.
- **Viranomaistyöryhmässä elintarvikeviennin edistämiseksi** ovat mukana MMM, UM, TEM, VNK ja Business Finland. Ryhmässä hyödynnetään eri viranomaistahojen yhteistyötä elintarvikkeiden viennin edistämisessä.

Vienninedistämisen saavutukset

- **Vuonna 2017 saadut vientioikeudet:**
 - Japani: siipikarjanliha
 - Hongkong: naudanliha ja kananmunat
 - Etelä-Afrikka: maitotuotteet, kalastustuotteet ja sikaperäinen PAP (processed animal protein)
 - Sambia: kalastustuotteet, lihatuotteet ja maitotuotteet
 - HKScanille saatiin hyväksyntä viedä sianlihaa Kiinaan
 - Lisäksi sianlihan vienti Kiinaan (Atria) käynnistyi
- **Elintarvikevienti Venäjälle** on lähes pysähdyksissä. Viennin jatkumisen edellytys tulevaisuudessa on Suomen tuotantolaitosten vientihyväksyntöjen ylläpito, mikä vaatii Eviralta aktiivisia toimia. Venäjän viranomaisen edellytti keväällä 2017 EU-mailta laajoja selvityksiä koskien maito-, liha- ja kalastustuotteita. **Suomi oli ainoa EU-maa, joka toimitti selvitykset määräajassa.**

EU-lainsäädännön joustomahdollisuuksien hyödyntäminen

Elintarvikelainsäädännön joustavuuden mahdollisuudet- hanke vv. 2016-17,
MMM:n rahoitus

Helsingin Yliopiston selvitys pienteurastamoiden omavalvonnasta: Kristiina
Törmä, Maria Fredriksson-Ahomaa, Janne Lundén

- Raportti: https://www.evira.fi/globalassets/elintarvikkeet/valmistus-ja-myynti/lainsaadanto/pienteurastamoiden-omavalvonnan-nykytilanne-haasteet-ja-kehittaminen_loppuraportti06112016.pdf

Joustavuus elintarvikealalla, Evira: Carmela Hellstén, Leena Oivanen, Auli
Vaarala

- Lainsäädännön mukaan helpotuksia tietyistä vaatimuksista voi käyttää, jos elintarvikealan yritys sijaitsee ”**maantieteellisten haittojen alueella**” tai valmistettava elintarvike on ”**ominaisuuksiltaan perinteinen elintarvike**”. Valvojat ja yrittäjät eivät kuitenkaan tunnista, mitä Suomessa tarkoittaa ”maantieteellinen haitta” ja mitä ovat suomalaiset ”ominaisuuksiltaan perinteiset elintarvikkeet”.
→ Kansalliset määrittelyt ja mahdollisuudet helpotuksiin vaatimuksista (MMM ja Evira).

EU:n valvonta-asetus (625/2017)

virallisen valvonnan säännöt (9art)

- Pääsääntö: valvonta ilman ennakkovaroitusta – laajennettu mahdollisuuksia ennalta ilmoittamiseen (viranomaisen arviointi)
- Keinojen ja vaikuttavuuden tasapaino: hallinnollinen rasite ja toimijoiden liiketoimintaan kohdistuva haitta vs. valvonnan vaikuttavuus
- Yhtenäisyys ja tasapuolisuus – tilanteiden erityisyys huomioiden
- Riskiperusteisuus – oikein toimiville vähemmän tarkastuksia

Muuta valvonta-asetuksesta:

- Yksityisten toimijoiden käyttöä virallisessa valvonnassa joiltain osin helpotettu (mm. valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat)
- EU-maiden välistä tiedonkulkua, järjestelmiä ja sanktiointia petollisten ja vilpillisten toimijoiden valvomiseksi ja rankaisemiseksi vahvistettu
- Toimijalta ei vaadittaisi useita rekisteröitymisiä samalle viranomaiselle tai useille elintarvikeketjun viranomaisille. Tietojärjestelmien yhtenäisyys ja päällekkäisyyksien välttäminen.

➤ **Järjen käyttö sallittu! Tuki oikein toimiville, rikolliset kuriin!**

Elintarvikelain kokonaisuudistus

- Tavoitteena on mahdollistava lainsäädäntö eli kevennetään toimijoiden ja valvontaviranomaisten hallinnollista taakkaa elintarviketurvallisuuksi (=lain perimmäinen tavoite) vaarantamatta.
- Esimerkkejä konkreettisista ehdotuksista sääntelyn keventämiseksi:
 - Luovutaan nykyisen kaltaisesta ensisaapumistoiminnan valvonnasta, joka on koettu toimijoille raskaaksi ja hankalaksi (erityisesti raportointivelvoite). Jatkossa ESP-valvonta olisi osa muuta maakuntien tekemää elintarvikevalvontaa: VATI:in tulisi ruksi, jos toimija tuo sisämarkkinoilta eläinperäisiä elintarvikkeita => vaikuttaisi riskiluokitukseen.
 - Omavalvonta-järjestelmä säilytetään (sitä edellyttää EU-lainsäädäntö), mutta mietitään mm. kirjallisen omavalvontasuunnitelman laajuutta sekä sitä, miltä toimijoilta se vaadittaisiin; samoin mietitään kirjaamisvaatimuksia, säilytysaikoja jne.
 - Yksityisten laatujärjestelmien auditoinnit ja virallinen valvonta ovat osittain päällekkäisiä ja on ehdotettu, voisiko virallista valvontaa edes osittain korvata laatujärjestelmillä. EU-lainsäädäntö edellyttää, että toimivaltaiset viranomaiset suorittavat virallista valvontaa kaikkien toimijoiden osalta säännöllisesti ja riskiperusteisesti. Virallista valvontaa ei siis voida korvata laatujärjestelmillä, mutta valvontaviranomainen voi ottaa riskinarvioinnissa yksityiset laadunvarmistusjärjestelmät huomioon. Käytännössä laatujärjestelmien tuoma lisäarvo näkyy Oiva-tuloksissa.

Elintarvikelain kokonaisuudistus 2

- Maakunnan suorittamasta suunnitelmallisesta elintarvikevalvonnasta ehdotetaan perittäväksi vuosimaksu, jonka suuruus määräytyisi riskiperusteisen valvontatarpeen mukaan. Vuosimaksun suuruudesta säädettäisiin asetuksella, koska maakunnalla ei ole verotusoikeutta. Vuosimaksu olisi hallinnollisesti kevyempi kuin nykyiset suoriteperusteiset valvontamaksut ja myös toimijoiden kannalta selkeämpi. Toimijat muistaisivat ilmoittaa myös toiminnan lopettamisesta. Vuosimaksujen perustuminen lainsäädäntöön olisi maakuntien taksaa parempi vaihtoehto.
 - Elintarvikelain kokonaisuudistuksen yhteydessä uudistetaan myös lain nojalla annetut asetukset. Siinä yhteydessä asetuksista on tarkoitus karsia pois EU-lainsäädännön yli menevät säännökset.
- **MMM valtakunnallisilla neuvottelupäivillä 12.3.2018: ”Maailma ei muutu lainsäädäntöä vähentämällä tai lisäämällä, vaan meidän kaikkien on uskallettava muuttaa ajattelutapaamme ja vanhoja tuttuja toimintatapojamme.”**

Maakunta- ja soteuudistus 12.4.2018

- Eduskunnassa käsitellään Maku II -pakettia ja valinnanvapauslakeja
 - Keskustelussa ei toistaiseksi hälyyttävää
 - Kasvupalveluista sopu suurten kaupunkien kanssa alianssimallilla
 - Käsittely perustuslakivaliokunnassa tärkeä
- Eri maakuntien valmisteluaste vaihtelee
 - Valtion keskushallinnon ohjaus vs. tyhjillä pyörivä maakuntien valmistelukoneisto
 - Ohjauksen simulointi kertoo koordinoitutarpeesta uudessa jättirakenteessa, mitä sijoitetaan liikelaitokseen → as is siirtymiset
 - Valtion viranomaistyölle tulossa uudet poliittiset isännät (maakuntavaltuustot ja –hallitukset)
- Kuunneltava, keskusteltava, toistettava: miksi tätä työtä tehdään
- Työkenttäämme arvostetaan!
- LUOTTAMUS keskeistä

Ruokavirastohanke – Eviran, Mavin ja MML:n yhdistyminen

Turvallisuutta ja kilpailukykyä ruokaketjun kumppanina

Eviran ja nyt myös MmV:n näkemyksiä 12.4.

Ruokavirasto sopii ruokapolitiikan linjauksiin -> kansallinen ruokapolitiikka, maatalouspolitiikan ja elintarviketurvallisuuspolitiikan kytkeytyminen toisiinsa uudeksi ruokapolitiikaksi (CAP-ehdotukset).

Ruokavirastosta moderni palveluorganisaatio -> tavoitteena asiakashyödyn tuottaminen, suomalaisen maatalouden ja elintarviketieteen toimijoiden menestyksen edistäminen sekä elintarviketurvallisuuden korkean tason varmistaminen kuluttajalle.

Toimintakulttuurin keskiöön asiakas -> Ruokavirastolle uusi toimintakulttuuri, jonka keskiössä on asiakas, palvelun parantaminen ja asiakkaan mukaan ottaminen toiminnan suunnitteluun, työn tekemiseen ja toiminnan kehittämiseen. Olennaista vaikuttavuuden parantaminen yhdessä tuottajien ja yrittäjien kanssa.

Tavoitteet haastaviksi ja riittävän korkealle -> tavoitteeksi Euroopan moderneimman viraston luominen toimialalle auttamaan suomalaista ruokaketjua uuteen nousuun ja kilpailukyvyn kasvuun.

Tehoa ja synergioita virastojen yhdistämisestä -> paras synergia IT-kehittämisestä, tehokkuutta myös toimintojen yhteiseen suunnitteluun, ohjaukseen, valvontaan, tarkastuksiin, rekistereihin ja hallintoon.

Ruokavirasto 12.4.18

- Ruokavirastolaki annettu eduskunnalle viikolla 8
 - MmV:n kuulemiset käyty – mietintö 12.4.
 - Asetusluonnos lausunnoilla
- Periaatteet organisaation rakenteesta
 - Linjat (ml. maksajavirasto) ja toimintakokonaisuudet, osastot, yksiköt ja jaostot pääosin ennallaan, muuttuvat eniten hallinnossa ja tietohallinnossa
 - Tietohallinnon tehtävien jakaminen substanssiin ja tekniikkaan
 - Huomio Ruokaviraston eri linjat yhdistävään toimintaan -> asiakkaat
- Katse asiakkaisiin
 - Asiakkaat, hallintokumppanit, sidosryhmät ja omistajat
 - Palveluryhmät, palvelut, palvelukanavat
 - Tuottajat (maatalousyrittäjät)
 - Maaseudun kehittäjät ja maaseudun yritykset
 - Kauppa ja teollisuus
 - Henkilöasiakkaat
- Yhteinen palkkausjärjestelmä

Maataloustuotannon valvontaselvitys

- MMM:n asettama kolmen selvityshenkilön tekemä selvitys, Evira ja Mavi osallistuivat. Selvitys julkaistu kesäkuussa 2017.
- Toimenpide-ehdotuksia oli yhteensä 60.

Toimenpiteitä, joiden edistäminen aloitetaan v. 2018 (osa monivuotisia):

- tietojärjestelmien ja rekisterien kehittäminen siten, että tiedon voisi tallentaa vain yhteen kertaan
- viljelijöiden kertakirjautuminen rekistereihin ja tietojärjestelmiin
- valvojasta valmentajaksi toimintatavan edelleen kehittäminen
- ohjeiden selkeyttäminen
- asiakastyytyväisyyskyselyt viljelijöille valvontakäynneistä
- maataloustuotannon valvontojen keskittäminen (kokeilupilotti tänä vuonna)

Lisätietoa Eviran norminpurkusivuilla

Aineistoa Eviran internet-sivuilla:

<https://www.evira.fi/norminpurku>

- Eviran toimenpiteet sääntelyn ja hallinnollisen taakan keventämiseksi
- Elintarvikelainsäädännön joustoista
- Eviran näkemyksiä ja vastuksia eteläsavolaisten viljelijöiden ja viranomaisten esittämiin Byrokratian purku – ehdotuksiin
- Eviran vastauksia Keskustan eduskuntaryhmän ratkaisuesityksiin (202) sääntelyn ja byrokratian purkamiseksi → Keskustan 303-raportti
- Byrokratian purkaminen 2015-2017: Elintarviketoimijoita kuormittavat vaatimukset ja niiden johdosta toteutettavat MMM:n ja Eviran toimenpiteet ja aikataulut, lopullinen yhteenveto 18.9.2017
- Byrokratian purku on edennyt! 16.10.2017 (pdf ProAgria Etelä-Savon sivuilla)
- Ruoka-apuun luovutettavat elintarvikkeet
- Opas: maataloustuotannon kirjaamisvaatimukset
- Yhteenveto täydentävien ehtojen valvontaohjeiden muutosehdotuksista ja jatkotoimenpiteistä
- Valvojasta valmentajaksi
- Lisätietoa MMM:n sivuilla (<http://mmm.fi/norminpurku>)

Oivallinen aatos –
valvojasta valmentajaksi.

Asiantuntijuudesta
auttamiseen.

**Tervetuloa moderni ja
palveleva Ruokavirasto!**

